

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi koronavirusepidemian vuoksi palkatta työstä poissa olevalle maksettavasta väliaikaisesta tuesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi koronavirusepidemian vuoksi palkatta työstä poissa olevalle maksettavasta väliaikaisesta tuesta (HE 51/2020 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta (StVM 6/2020 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

koronavirusepidemian vuoksi palkatta työstä poissa olevalle maksettavasta väliaikaisesta tuesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Tuella korvataan ansionmenetystä, joka aiheutuu palkattomasta työstä poissaolosta lapsen hoidon järjestämiseksi koronavirusepidemian leviämisen estämiseksi. Ansionmenetystä korvataan myös, kun ulkomailta Suomeen saapuva on ohjattu karanteeniin vastaaviin olosuhteisiin ja hän joutuu olemaan palkatta työstä poissa.

2 §

Oikeus tukeen

Oikeus tukeen on Suomessa voimassa olevassa työ- tai virkasuhteessa olevalla vanhemmalla, huoltajalla sekä vanhemman tai huoltajan kanssa samassa taloudessa asuvalla puolisoilla, joka on

Eduskunnan vastaus EV 38/2020 vp

työstään koronavirusepidemian leviämisen estämiseksi palkattomalla vapaalla hoitaakseen kotona:

- 1) varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaisessa varhaiskasvatuksessa olevaa lasta; taikka
- 2) perusopetuslain (628/1998) mukaisessa esiopetuksessa, perusopetuksen 1—3 vuosiluokalla, perusopetuslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitetun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä tai perusopetuslain 5 §:n 1 momentin mukaisessa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa olevaa lasta taikka perusopetuslain 17 §:ssä tarkoitetun erityisen tuen päätöksen saanutta lasta.

Oikeus tukeen on myös sellaisella ulkomailta Suomeen saapuvalla, joka on Suomessa voimassa olevassa työ- tai virkasuhteessa, joka on ohjattu karanteenia vastaaviin olosuhteisiin ja joka karanteenia vastaaviin olosuhteisiin ohjaamisen vuoksi on työstään palkattomalla vapaalla. Tukea maksetaan korkeintaan 14 vuorokauden ajanjaksolta Suomeen saapumisesta lukien.

Puolisolla tarkoitetaan aviopuolisoa sekä henkilöä, joka elää vanhemman tai huoltajan kanssa avioliitonomaisissa olosuhteissa. Tuki voidaan myöntää myös muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle, joka huolehtii lapsen hoidosta ja kasvatuksesta.

Tukeen on oikeus samalta ajalta samassa kotitaloudessa vain toisella vanhemmalla tai huoltajalla taikka hänen kanssaan samassa taloudessa asuvalla puolisolla taikka 3 momentissa tarkoitettulla muulla henkilöllä.

Tukea ei myönnetä, jos ansionmenetystä korvataan muun lain nojalla.

Edellä 1 momentin 2 kohtaa sovellettaessa oikeus tukeen on vain koulun työpäivien ajalta.

3 §

Toimeenpano

Tämän lain mukainen yleinen ohjaus ja johto kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle. Lain toimeenpanosta vastaa Kansaneläkelaitos.

4 §

Tuen hakeminen

Tukea haetaan Kansaneläkelaitokselta.

Tukea haettaessa tulee esittää työnantajan todistus palkattomasta poissaolosta lapsen hoidon tai karanteenia vastaavissa olosuhteissa olon vuoksi. Jos tuen hakija hakee tukea 2 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella, hänen tulee esittää selvitys kunnan antamasta päätöksestä, joka koskee lapsen pidennettyä oppivelvollisuutta, lapsen kuulumista perusopintoja valmistaviin opintoihin tai lapsen erityisen tuen tarvetta. Hakijan on annettava Kansaneläkelaitokselle myös muut tuen myöntämiseksi ja maksamiseksi tarvittavat tiedot.

Tukea ei ilman erityistä syytä myönnetä takautuvasti pitemmältä kuin kolmen kalenterikauden ajalta ennen sen hakemista. Tuki voidaan myöntää, vaikka sitä ei olisi haettu mainitussa määräajassa, jos tuen epääminen hakemisen myöhästymisen vuoksi olisi kohtuutonta.

Eduskunnan vastaus EV 38/2020 vp

5 §

Tuen määrä ja maksaminen

Tuen määrä on 28,94 euroa arkipäivältä. Arkipäivällä tarkoitetaan muita päiviä kuin sunnuntai-, pyhä- ja arkipyhäpäiviä.

Tuki maksetaan tuen saajalle takautuvasti siltä ajalta, jona tuen saajalla on oikeus tukeen, tuen saajan ilmoittamalle Euroopan unionissa sijaitsevalle tilille.

6 §

Ilmoitusvelvollisuus ja tuen lakkauttaminen

Tuen saajan on ilmoitettava Kansaneläkelaitokselle:

- 1) työhön paluusta kesken palkattoman vapaan;
- 2) työsuhteen päättymisestä kesken palkattoman vapaan;
- 3) muista mahdollisista olosuhteissa tapahtuvista muutoksista, jotka voivat vaikuttaa tuen maksamiseen.

Jos tuen saajan olosuhteissa tapahtuu sellaisia muutoksia, että tukeen ei ole oikeutta, Kansaneläkelaitos lakkauttaa tuen. Oikeus tukeen lakkaa viimeistään päivänä, jona valtioneuvoston antaman päätöksen mukaisesti valmiuslain (1552/2011) 3 §:n 3 ja 5 kohdassa tarkoitetut poikkeusolot päättyvät.

7 §

Tukea koskeva päätös

Kansaneläkelaitos antaa tuen hakijalle kirjallisen päätöksen tuen myöntämisestä, hylkäämisestä, tarkistamisesta, lakkauttamisesta ja takaisinperinnästä.

Päätöksen tiedoksi antamisesta säädetään Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 20 a §:ssä.

8 §

Menettelysäännökset ja muutoksenhaku

Tukeen sovelletaan, mitä oikeuden tai etuuden siirtämisestä toiselle, takaisinperinnästä ja takaisinperintäsaatavan vanhentumisesta säädetään sairausvakuutuslain (1224/2004) 15 luvun 15 §:n 2 momentissa sekä 18 ja 19 §:ssä. Tukeen sovelletaan, mitä muutoksenhausta, itseoikaisuista ja päätöksen poistamisesta, asiakkaan oikeudesta saada tietoja, tietojen saamisesta ja luovuttamisesta sekä ulosottoviranomaisen tiedonsaantioikeudesta säädetään sairausvakuutuslain 17 ja 19 luvussa.

Eduskunnan vastaus EV 38/2020 vp

9 §

Rahoitus

Etuus maksetaan valtion varoista ja sosiaali- ja terveysministeriö korvaa Kansaneläkelaitokselle tämän lain nojalla suoritettavista etuuksista aiheutuvat kustannukset.

Valtio maksaa ennakot kunkin kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä Kansaneläkelaitoksen arvioimien etuuskulujen mukaan. Toteutuneiden etuuskulujen ja suoritettujen ennakoiden erotus otetaan huomioon maksukuukautta seuraavan kolmannen kuukauden valtion ennakoiden suorituksen yhteydessä. Tämän lain mukaiset menot ovat osa sairausvakuutuslain 18 luvun 1 ja 11 §:n mukaisia kuluja ja ne maksetaan Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 12 c §:n mukaisesta sairausvakuutusrahastosta.

10 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa 31 päivään elokuuta 2020.

Lakia sovelletaan 16 päivästä maaliskuuta 2020. Lakia sovelletaan lain voimassaolon päättymisen jälkeen niihin etuusasioihin, jotka koskevat ajalta ennen 1 päivää syyskuuta 2020 maksettavaa etuutta.

Helsingissä 24.4.2020

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri